

I sag 34/79

angående en anmodning, som i medfør af EØF af EØF-traktatens artikel 177 af House of Lords er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

REGINA

og

MAURICE DONALD HENN OG JOHN FREDERICK ERNEST DARBY

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af traktatens artikler 30 og 36 med henblik på nationale bestemmelser og konventionsbestemmelser, der forbyder indførsel af pornografiske artikler,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten H. Kutscher, afdelingsformændene A. O'Keefe og A. Touffait, dommerne J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart og G. Bosco,

generaladvokat: J.-P. Warner
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de indlæg, der er indgivet i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og skriftvekslingen

1. Den nationale lovgivning

Section 42 i Customs Consolidation Act 1876 forbyder indførsel af »usømmelige

eller utugtige« artikler til Det forenede Kongerige og bestemmer, at artikler, der indføres i strid med forbudet, skal konfiskeres og kan tilintetgøres eller på anden måde skaffes af vejen efter Commissioners of Customs' nærmere bestemmelse. Schedule 7 i Customs and Excise Act 1952 fastsætter fremgangsmåden til prøvelse af, hvorvidt varerne kan konfiskeres i henhold til section 42. Dette sker enten ved High Court of Justice eller ved en underinstans.

Section 304 i Customs and Excise Act 1952 fastsætter straf for den, der med viden derom deltager i svigagtig overtrædelse eller forsøg på overtrædelse af indførselsforbudet. Overtrædelse straffes med bøde på det største af følgende beløb: tre gange varenes værdi eller 100 UKL og/eller fængsel i indtil 2 år.

Disse to toldlove gælder i alle rigsområder af Det forenede Kongeriges toldområde, dvs. England, Skotland, Wales, Nordirland og Øen Man. De gælder ikke på Kanaløerne, som ikke er en del af Det forenede Kongerige.

To forskellige, selvstændige kriterier er anerkendt og anvendes i flere af de omtalte rigsområder inden for Det forenede Kongeriges toldområde med hensyn til artikler af den art, som nærværende sag angår.

- a) Det første kriterium, der herefter benævnes kriterium A, er knyttet til ordene »usømmelig eller utugtig«. Begge ordene skal forstås i deres sædvanlige, leksikalske betydning: frastødende, uanstændig, sjofel eller modbydelig — i almindelighed, men ikke udelukkende — med henblik på kønslige forhold. Objektivt set gengiver ordene et enkelt begreb, nemlig krænkelse af anerkendte normer for sædelighed, hvor »usøm-

melig« tilhører skalaens nedre og »utugtig« skalaens øvre del.

- b) Det andet kriterium, herefter benævnt kriterium B, er alene knyttet til ordet »utugtig«. Dette ord omfatter en mere begrænset kategori af materiale, nemlig sådant, som er egnet til at fordærve og demoralisere dem, der kommer i berøring med det.

Section 42 i Customs Consolidation Act 1876 anvender kriterium A. I øvrigt har hvert af de enkelte rigsområder inden for Det forenede Kongeriges toldområde selvstændige retsregler, der kun finder anvendelse inden for deres stedlige kompetencenområder. Bortset fra Øen Man (der kun anvender kriterium A) gælder begge kriterier i alle områderne, men anvendes forskelligt, samtidig med at andre handlinger er gjort straffbare, uden at de nævnte kriterier anvendes.

Den blotte besiddelse af artikler, der opfylder kriterierne A eller B, betragtes i ingen af rigsområderne i Det forenede Kongerige som en lovovertrædelse.

2. Faktiske omstændigheder

Den 14. oktober 1975 ankom en lastmotorvogn fra Europort ved Rotterdam til havnen i Felixstowe i Det forenede Kongerige. Den indeholdt nogle kasser, som rummede et større parti film og blade af utilsløret seksuel karakter. Lastmotorvognens indhold blev fortoldt, og den nødvendige tolddeklaration angav, at ladningen bestod af blandede varer. Der blev ikke afgivet nogen tolddeklaration vedrørende filmene og bladene, som toldlovgivningen kræver. Senere mødte appellantens Maurice Donald Henn last-

motorvognen på vejen fra Felixstowe til Ipswich. Han blev iagttaget, medens han overtog kasserne og anbragte dem i sin egen vogn. Han blev skygget til London, hvor han blev anholdt den 15. oktober. Kasserne med indhold blev konfiskeret af toldvæsenet i henhold til section 42 i Customs Consolidation Act 1876 på grundlag af, at deres indførsel var ulovlig. Samme dag blev appellanten John Frederick Ernest Darby anholdt i London, hvor han ventede på at træffe aftale med Henn om filmenes og bladenes afhentning og distribution.

På det pågældende tidspunkt beskæftigede begge appellanter sig med postordresalg af artikler af den art, som var blevet konfiskeret i England. De reklamerede for filmene og bladene i brochurer, som blev sendt med posten fra en dækadresse i Holland og ekspederede derefter modtagne ordrer fra et ikke angivet sted i Det forenede Kongerige. Adressaterne fik tilsendt brochurerne uopfordret.

En undersøgelse af de film og blade, der blev indført den 14. oktober, viste, at de stammede fra Danmark, Tyskland og Sverige.

Den 17. maj 1977 blev der rejst tiltale mod appellanterne ved Ipswich Crown Court, bl.a. for forsætlig svigagtig overtrædelse af forbudet mod indførsel af »usømmelige eller utugtige« artikler i strid med section 42 i Customs Consolidation Act 1876 og section 304 i Customs and Excise Act 1952.

Både filmene (der var af et format, som normalt anvendes i private fremvisere) og bladene skildrede detaljeret og utilsløret seksuelle aktiviteter, herunder afvigende seksuel adfærd. Filmene indeholdt flere voldsscener, og to af bladene indeholdt kun fotos af nøgne piger i alderen ca. 5 til 14 år, under eller efter kønsligt samkvem med en voksen mand. Fem af bladene indeholdt annoncer, der opfordrede læserne til at henvende sig til en »Model Contact«, og et blad averterede efter modeller til et andet blad, der omhandlede unaturlige kønsforhold. Alle de af tiltalen omfattede film og blade var fremstillet af et firma ved navn Color Climax og stammede fra Danmark.

Filmene og bladene skildrer handlinger, der på en række punkter udgør et strafbart forhold i Det forenede Kongerige.

Allerede ved sagens påbegyndelse fremsatte advokaten for de to appellanter begæring om afvisning af det tiltalepunkt, der er genstand for nærværende præjudicielle anmodning med begrundelsen, at efter Det forenede Kongeriges tilslutning til Det europæiske Fællesskab medfører Rom-traktatens artikel 30, jf. section 2 (1) og Schedule I, afsnit 71, § 2 i European Communities Act 1972, at section 42 i Customs Consolidation Act 1876 er uvirksom, for så vidt angår varer med oprindelse i en medlemsstat jf. traktatens artikel 9. Begæringen blev afvist. Appellanterne påstod frifindelse. Ved sagens slutning blev ovennævnte begæring atter fremsat, men blev på ny afvist.

Begge appellanter blev fundet skyldige. Den 15. juli blev Henn idømt 18 mæne-

ders fængsel og Darby 2 års fængsel. De blev endvidere pålagt bødestraf.

Begge ankede dommen. Ankesagen blev behandlet af Court of Appeal ((Criminal Division) den 4. og 7. juli 1978. Retten afviste at anmode Domstolen om en præjudiciel afgørelse i medfør af traktatens artikel 177 og stadfæstede dommen. I henhold til section 33 i Criminal Appeal Act 1968 bekræftede retten imidlertid, at sagen indeholdt følgende retsspørgsmål af almen interesse:

»Kan section 42 i Customs Consolidation Act 1876 gyldigt forhindre indførsel af pornografiske artikler fra Holland uanset bestemmelserne i artiklerne 30 og 36 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab?»

Court of Appeal afslog en anmodning om anketilladelse til House of Lords.

Den 9. november 1978 meddelte et af House of Lords' ankeudvalg begge appellanterne anketilladelse. Den 29. januar 1979 besluttede House of Lords efter at have hørt appellanterne, at der forelå et spørgsmål om fortolkning af EØF-traktaten, og at spørgsmålet måtte forelægges Domstolen i medfør af artikel 177.

3. De præjudicielle spørgsmål

Ved kendelse af 22. februar 1979 har House of Lords forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

1. Er en medlemsstats lov, som forbyder indførsel af pornografiske artikler til denne stat, en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion ifølge artikel 30 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab?

2. Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende: Skal artikel 36, 1. pkt., fortolkes således, at en medlemsstat lovligt kan forbyde indførsel fra en anden medlemsstat af varer af usømmelig eller utugtig art, således som begreberne defineres i den pågældende stats retsorden?

3. I særdeleshed:

- i) Er medlemsstaten berettiget til at opretholde sådanne forbud for at forhindre, sikre mod eller begrænse sandsynligheden for overtrædelser af national ret i alle områder inden for statens toldområde?
 - ii) Er medlemsstaten berettiget til at opretholde sådanne forbud, uanset forskelle i rigsområdernes retsregler, når hensyn tages til statens nationale sædvaner og særpræg, som udtrykt i de nationale love i rigsområderne i statens toldområde, herunder lovene med forbudet?
4. Hvis et forbud mod indførsel af varer er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed eller den offentlige orden og indført med dette formål, kan forbudet da alligevel udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen i strid med artikel 36?
 5. Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende: Udgør den omstændighed, at forbudet mod indførsel af sådanne varer har et andet anvendelsesområde end de strafferetlige forbud mod besiddelse og udbredelse af sådanne varer inden for medlemsstaten eller nogen del heraf, nødvendigvis et

middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, i strid med de i artikel 36, 2. pkt., opstillede krav?

6. Hvis forbudet mod indførsel rent administrativt kan håndhæves af de toldmyndigheder, som er ansvarlige for undersøgelse af varerne ved indførslen, i modsætning til et forbud mod besiddelse og udbredelse, har denne omstændighed da betydning for besvarelsen af spørgsmål 5?

7. Uafhængigt af spørgsmålene ovenfor: Kan en medlemsstat lovligt forbyde indførslen af sådanne varer fra en anden medlemsstat under henvisning til de forpligtelser, der følger af Genève-konventionen af 1923 om forholdsregler mod handel med utugtige skrifter og Verdenspostkonventionen (med de ændringer, der blev vedtaget i Lausanne i 1974, og som trådte i kraft den 1. 1. 1976), når henses til bestemmelserne i traktatens artikel 234?

Forelæggelseskendelsen er indgået til Domstolens justitskontor den 1. marts 1979.

I medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af appellanterne, repræsenteret af advokat Louis Schaffer, på opdrag af solicitor-firmaet Hallinan, Blackburn Gittings & Co., Det forenede Kongeriges regering, repræsenteret af advokaterne Du Cann, Q.C., og D. T. Donaldson, på opdrag af R. D. Munrow, Treasury Solicitor's Department, og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret ved sin juridiske konsulent Trevor Townsend, som befuldmægtiget, assisteret af advokat Alan Newman.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Sammenfatning af de skriftlige indlæg indgivet til Domstolen

1. Indlæg fra appellanterne

Første spørgsmål

Appellanterne afører, at når section 42 i 1876-loven indeholder et totalt indførselsforbud mod artikler, der har økonomisk værdi og omsættes kommercielt, udgør den en handelsregel, der er egnet til at hindre handelen inden for Fællesskabet. Den indeholder en betragtelig mulighed for forstyrrelse af handelen inden for Fællesskabet med bøger, aviser, blade og film. Den kunne medføre, at det var nødvendigt at censurere artikler, afsnit og sekvenser i film, der er omfattet af den meget vide definition af, hvad der her under sagen omtales som kriterium A, hvorved indførslen ville blive besværligere og dyrere.

Andet spørgsmål

Det er appellanternes opfattelse, at som følge af den snævre fortolkning, som må anlægges af artikel 36, er det en uomgængelig betingelse for opretholdelsen af section 42, at der i England findes en klar definition af begreberne den offentlige orden og/eller klare og sammenhængende regler om offentlig sædelighed i relation til usømmelige eller utugtige artikler.

I sit votum i House of Lords' ankeudvalg udtalte Lord Wilberforce i sagen Director of Public Prosecutions mod Whyte m.fl. (1972) A.C. 849, s. 861, at Obscene Publications Act 1959 havde

medført, at hvor selve begrebet tidligere indeholdt en formodning for egnethed til at fordærve og demoralisere, var denne egnethed nu blevet kriteriet for utugtighedsbegrebet og indgik i bevisførelsen. En af følgerne var, at den omhandlede section nu ikke længere omfattede artikler, der blot »stødte publikum«, uanset hvor stor en del af offentligheden det drejede sig om.

Appellanternes anbringende, hvorefter det må godtgøres, at den offentlige orden og reglerne om den offentlige sædelighed skal være veldefinerede begreber som en betingelse for, at en restriktion er begrundet i medfør af artikel 36, støtter de på Domstolens praksis vedrørende artikel 48 (jf. sag 41/74, Van Duyn, Sml. 1974, s. 1337). Selv om det ikke er nødvendigt, at den virksomhed, som udøves af en samfundsskadelig organisation, forbydes ved lov, såfremt lovgivningsvejen skønnes uhensigtsmæssig, må man kræve, at medlemsstaternes myndigheder har gjort deres stilling klar over for den pågældende virksomhed og ad administrativ vej har taget skridt til at modvirke denne, såfremt staten vil påberåbe sig begrebet offentlig orden. Engelsk ret har hverken en konsekvent holdning til eller veldefinerede regler om den offentlige sædelighed i forhold til pornografi, hvilket den afgående britiske regering har erkendt, uden i øvrigt at have gjort sin stilling klar eller at have truffet administrative foranstaltninger.

Tredje spørgsmål

Svaret på første del af det tredje spørgsmål fremgår af de af Domstolen

afsagte domme, hvori det statueres, at begrebet »begrundet« i artikel 36 betyder »nødvendig«. Foranstaltningen må ikke medføre større restriktioner i importen end strengt påkrævet og skal være det eneste middel, der er egnet til dette formål. I særdeleshed vil en restriktion ikke være berettiget uanset dens gavn, hvis den blot har til formål at lette myndighedernes arbejde, f.eks. gøre det nemmere for politiet af håndhæve nationale bestemmelser, medmindre myndighederne uden restriktion ville blive påført en uantagelig byrde i form af indsats og omkostninger. Det må godtgøres, at der til gennemførelse af de pågældende formål ikke eksisterer alternative muligheder, som ikke ville hindre samhandelen inden for Fællesskabet. Endvidere anfører appellerne, at importrestriktionen for artikler, der falder under kriterium A, ikke er nødvendig for at hindre, at artiklerne sælges på gaden eller vises offentligt. Med hensyn til at hindre udbredelsen af artikler, der falder uden for kriterium B, er forbudet i section 42 for vidtgående, idet det omfatter flere end de artikler, der henhører under kriterium B, hvorfor section 42 ikke kan siges at stå i rimeligt forhold til sit formål.

Med hensyn til anden del af det tredje spørgsmål anfører appellerne, at anklagemyndigheden med urette anfører, at mangelen på toldgrænser mellem rigsområderne medfører, at en restriktion, der ikke er begrundet efter artikel 36 i ét område, alligevel må opretholdes, fordi den er begrundet i et andet område. Så længe Det forenede Kongeriges enkelte rigsområder har selvstændige retssystemer, der muliggør forskellig behandling af pornografi af ens beskaffenhed, må begrebet den offentlige orden og/eller regler om den offentlige sædelighed undersøges særskilt for hvert

rigsområde, før det kan konstateres, om betingelserne for de i artikel 36 tilladte undtagelser foreligger. Såfremt anklagemyndighedens ovennævnte argument blev godtaget, kunne konsekvensen blive, at der blev opretholdt eller indført restriktive foranstaltninger i strid med artikel 30 i et rigsområde i en medlemsstat — eksempelvis England med en befolkning på ca. 46 000 000 og en betragtelig samhandel med Fællesskabet — fordi restriktionerne kunne udgøre begrundede undtagelser, jf. artikel 36, i et meget mindre område med betydelig ringere handel med Fællesskabet, såsom Skotland, med en befolkning på ca. 5 000 000, eller endog et så lille område som Øen Man, med en befolkning på 50 000 og en ubetydelig handel med Fællesskabet.

Fjerde spørgsmål

Hertil anfører appellerne, at essensen af indholdet i artikel 36 er, at det er tilladt medlemsstaterne at opretholde importrestriktioner, hvis de er i stand til at udforme de regler, der er nødvendige til gennemførelse af de formål, som artikel 36 godkender, således at der ikke sker forskelsbehandling af medlemsstater. I sag 8/74 (Procureur du Roi mod Benoit & Gustave Dassonville, Sml. 1974, s. 837) har Domstolen klarestatueret, at i artikel 36 skal vægten lægges på andet punktum, og at såfremt foranstaltninger udgør et middel til vilkårlig forskelsbehandling, er det uforment at overveje, hvorvidt der foreligger en passende foranstaltning til gennemførelsen af de i artikel 36 godkendte formål. I artikel 36, 2. pkt., omfatter ordene »skjult begrænsning« foranstaltninger, der har et diskriminatorisk formål og ordene »udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling« omfatter foranstaltninger, der uanset formål medfører forskelsbehandling.

Femte spørgsmål

I sag 4/75 (Rewe-Zentralefinanz GmbH mod Landwirtschaftskammer, Sml. 1975, s. 843) statuerede Domstolen, at kontrol ved grænsen af varer importeret fra en medlemsstat kan udgøre en vilkårlig forskelsbehandling, såfremt indenlandske produkter ikke skal gennemgå en tilsvarende kontrol. Endvidere udtales i dommen, at uens behandling af importerede og indenlandske varer ikke udgør vilkårlig forskelsbehandling, hvis der er truffet effektive foranstaltninger til at forhindre, at skadedyrsbefængte indenlandske produkter bringes i omsætning, og hvis der, især erfaringsmæssigt, er grund til at formode, at der er fare for skadedyrs udbredelse, såfremt der ikke var importkontrol. Anvendes dette kriterium på de af section 42 i 1876-loven omfattede genstande, ses det, at den omstændighed, at der ved grænsen er et totalt indførselsforbud, men ikke et totalt indenlandsk forbud, umiddelbart må udgøre en forskelsbehandling, samt at der ikke kan siges at være truffet effektive foranstaltninger til at hindre genstandenes udbredelse, når der ikke eksisterer et totalt indenlandsk forbud. Appellerne tilføjer, at den omstændighed, at forbudet mod import af de af section 42 omfattede varer afviger fra den nationale strafferet, udgør et middel til vilkårlig forskelsbehandling i strid med kravene i artikel 36, 2. pkt.

Sjette spørgsmål

Appellerne bemærker, at en lettelse af arbejdet for de administrative myndigheder ikke kan forsvares, såfremt dette

ville medføre en mærkbar begrænsning i de frie varebevægelser for de handlende. Section 42 i 1876-loven kan ikke forsvares alene på det grundlag, at den leverer et kriterium, der er effektivt og letanvendeligt for toldfunktionærerne. Det må godtgøres, at toldmyndighederne ikke har mulighed for at anvende andre kriterier, som medfører en mindre begrænsning i samhandelen i Fællesskabet, såsom kriterium B. Det er evident, at dette ikke kan godtgøres, såfremt begrebet offentlig orden eller reglerne om den offentlige sædelighed er tilstrækkeligt klare til netop at berettige opretholdelsen af forbudet.

Syvende spørgsmål

Appellanterne fremhæver, at i det omfang engelsk national lov har fulgt 1923-konventionen, har den ikke altid anvendt en definition af begrebet »utugtig«, der er i overensstemmelse med kriterium A.

Det anføres dernæst, at konventionerne ikke kan benyttes til at begrunde restriktioner vedrørende import af pornografi, når disse restriktioner ikke i øvrigt har hjemmel i traktatens artikel 36. De forpligtelser, som påhviler Det forenede Kongerige i henhold til konventionerne, kan kun håndhæves — for så vidt de i øvrigt er gennemført ved lov af parlamentet — såfremt de ikke strider mod traktatens bestemmelser. I det omfang de udgør en folkeretlig forpligtelse påhviler det Det forenede Kongerige i medfør af artikel 234, stk. 2, at fjerne enhver uoverensstemmelse mellem konventionsforpligtelserne og traktatens forpligtelser. Heraf følger, at hvis section 42 i 1876-loven strider mod artikel 30, kan den kun bibeholdes, såfremt den hører til de af artikel 36 tilladte bestemmelser.

Lausanne-konventionen trådte i kraft den 1. januar 1976 og berøres derfor ikke af traktatens artikel 234. Hvis imidlertid section 42 korrekt bedømt må

anses for at stride mod traktatens artikel 30 og ikke udgør en tilladt undtagelse i medfør af artikel 36, så kan dens opretholdelse ikke forsvares med, at andre regler, såsom section 11 i Post Office Act 1953, virker lige så eller mere restriktive i praksis.

2. Indlæg fra Det forenede Kongeriges regering

Første spørgsmål

Det forenede Kongeriges regering anfører, at det er indlysende, at et fuldstændigt indførselsforbud udgør et større brud på princippet om de frie varebevægelser end en delvis begrænsning. I øvrigt fremgår det udtrykkeligt af ordlyden af artikel 36, at artikel 30 omfatter både et delvist og et fuldstændigt indførselsforbud.

Andet spørgsmål

Det er Det forenede Kongeriges regerings opfattelse, at om end artikel 36 tillader undtagelser fra princippet i artikel 30, så har Domstolen i adskillige afgørelser fastslået, at artikel 36 skal fortolkes indskrænkende, og at enhver foranstaltning, der umiddelbart strider mod artikel 30, kun er tilladt, hvis den er nødvendig til gennemførelse af et af de i artikel 36 opregnede formål. Som det er udtalt af Domstolen i sag 30/77 (Regina mod Bouchereau, Sml. 1977, s. 1999, på side 2013):

»henvielse til begrebet den offentlige orden ... (forudsætter) ... at der, udover den forstyrrelse af samfundssordenen, som enhver lovovertrædelse indebærer, foreligger en virkelig og tilstrækkelig alvorlig trussel mod et grundlæggende samfundshensyn.«

Spørgsmål vedrørende »usømmelighed« eller »utugt« kan afgjort være grundlæggende samfundshensyn.

Begrebet »offentlig sædelighed« forekommer ikke andre steder i traktaten. Domstolen har ej heller hidtil haft lejlighed til at overveje eller udtale sig om emnet. I modsætning til begrebet »den offentlige orden« giver begrebet »offentlig sædelighed« i nogen grad sig selv. Ligesom begrebet »offentlig orden« varierer begrebet »offentlig sædelighed« med tid og sted. Det ville derfor være forkert med et absolut, internationalt kriterium, og der må tilstås medlemsstaternes en større skønsfrihed her, end man ville anse for berettiget med hensyn til flere af de andre, mere objektive formål, der kan begrunde en fravigelse. Fastlæggelsen af det nøjagtige indhold af begreberne »usømmelig« og »utugtig« i Det forenede Kongerige og dets rigsområder tilkommer medlemsstaten selv og dens domstole.

Tredje spørgsmål

Det forenede Kongeriges regering anfører, at med hensyn til begrebet »offentlig orden« må der tages stilling til, om staten kan siges at have en bestemt politik vedrørende et spørgsmål, der angår en grundlæggende samfundsinteresse. Dette må siges at være tilfældet, hvis statens lovgivning generelt modvirker usømmelige eller utugtige artikler eller aktiviteter, uanset regionale forskelle i lovgivningen. Endvidere bør de internationale forpligtelser, som Det forenede Kongerige har påtaget sig og efterlever, tages i betragtning. Det forenede Kongerige har således altid været tilsluttet Genève-konventionen af 1923 om forholdsregler mod handel med utugtige skrifter og har ratificeret den nye affattelse af Verdenspostkonventionen efter at have været tilsluttet den ældre affattelse af konventionen. Dette udtrykker klart Det forenede Kongeriges regerings indstilling til og politik over for usømmeligt og utugtigt materiale.

Begrebet »offentlig sædelighed« omfatter tillige begreberne »usømmelighed og utugtighed«, og indholdet af medlemsstaternes interne retsregler, samt eventuelle indbyrdes variationer mellem statens forskellige rigsområder, medfører ingen ændring heri.

Fjerde, femte og sjette spørgsmål

Det forenede Kongeriges regering bemærker, at hvis et forbud mod indførsel af det pågældende materiale er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed eller den offentlige orden, kan forbudet ikke siges at være et middel til vilkårlig forskelsbehandling, selv om det medfører forskelsbehandling i medlemsstaternes samhandel.

Ved besvarelsen af spørgsmålet, om en foranstaltning udgør en vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen, er under alle omstændigheder to betragtninger af relevans.

For det første må det godtgøres, at den påståede forskelsbehandling eller restriktion rammer handelen. Det faktum, at privates blotte besiddelse uden hensigt til kommerciel udnyttelse bedømmes anderledes, både ved grænsen og inden for riget, er i denne forbindelse irrelevant. Det afgørende punkt er, hvorvidt lovgivningen i Det forenede Kongerige i realiteten er lempeligere over for handelen med pornografi, når denne er indenlandsk fremstillet. En undersøgelse af gældende regler i de forskellige områder af Det forenede Kongerige viser, at dette ikke er tilfældet. Den udenlandske producent stilles ikke ringere end den indenlandske og fratages ingen væsentlig handelsmulighed ved, at hans varer standses ved grænsen, thi der findes ikke noget lovligt indenlandsk marked, som han kan siges at blive udelukket fra.

For det andet, om end der kan være tale om diskrimination eller restriktion, hvor henholdsvis udenlandsk og indenlandsk producerede varer behandles forskelligt, er dette dog ikke tilfældet, hvor forskelsbehandlingen er objektivt berettiget på grund af forhold, der kun gælder for importerede varer, og som er nødvendige til gennemførelse af det formål, som medlemsstaten påberåber sig som grundlag for en undtagelse i henhold til artikel 36. De kriterier, der anvendes i Det forenede Kongerige gennem lovgivningens definition af begreberne »usømmelighed eller utugtighed« kan ikke direkte overføres til indførselssituationen, idet de forudsætter forhold, som ikke foreligger på dette tidspunkt, som f.eks. offentlig fremvisning eller salg. En nærliggende tilpasning ville være, at lade konfiskation ved grænsen afhænge af, om der forelå en trussel om overtrædelse af den interne lovgivning. Det ville imidlertid ofte være vanskeligt og undertiden umuligt med nogen grad af sikkerhed at fastslå noget sådant, og en toldfunktionær ville være stillet over for en endnu vanskeligere undersøgelse end den, der er påkrævet vedrørende indenlandsk fremstillet materiale, hvor spørgsmålet om f.eks. offentlig udstilling eller salg er et spørgsmål om foreliggende kendsgerninger, og ikke om gætterier vedrørende fremtiden.

Som præciseret af Domstolen i sag 104/75 (*De Peijper*, Sml. 1976, s. 613), kan forskellig behandling af importerede og indenlandske varer ikke forsvares med ønsket om at begrænse den administrative byrde eller de offentlige udgifter, medmindre administrationens byrde og udgifterne ville overstige grænserne for det rimelige. Ved vurderingen heraf må det tillægges en vis vægt, at det drejer sig om usømmeligt og samfundsmæssigt skadeligt materiale. Det kan ikke forlanges af en medlemsstat, at den

indsætter betydelige menneskelige og økonomiske ressourcer, blot for at sikre at bekæmpelsen af handel med pornografisk materiale er fuldkommen ens over for både udenlandske og indenlandske produkter.

Syvende spørgsmål

Det forenede Kongeriges regering er derfor fortsat bundet over for de stater, der stadig er tilsluttet Genève-konventionen, til at opfylde de med konventionen påtagne forpligtelser, uanset hvilken udførselsstat der er tale om i det enkelte tilfælde. Derfor finder traktatens artikel 234 anvendelse (jf. de forenede sager 21-24/72, *International Fruit Co.*, Sml. 1972, s. 295).

Det forenede Kongerige har notificeret ratifikationen af den nugældende Lausanne-konvention den 23. februar 1976, dvs. senere end de af nærværende sag omfattede forhold. Da den her i sagen omhandlede indførsel imidlertid ikke angik postbefordring, er det alene et teoretisk spørgsmål, om artikel 234 finder anvendelse på den nævnte konvention.

3. Indlæg fra Kommissionen

Første spørgsmål

Ifølge Kommissionen fremgår det af den af Court of Appeal (Criminal Division) afsagte dom, at retten var af den opfattelse, at når indførselsforbudet var »absolut«, var det ikke kvantitativt og udgjorde følgelig ikke en »kvantitativ indførselsbegrænsning«. Det fremgår imidlertid klart af ordlyden af traktatens kapitel 2 og af Domstolens praksis, at et sådant indførselsforbud udgør en kvantitativ indførselsbegrænsning i henhold til

artikel 30. Hvis kvantitative indførselsbegrænsninger ikke omfattede et »absolut« indførselsforbud, ville det betyde en alvorlig underminering af grundsætningen om de frie varebevægelser — et af Fællesskabets grundlag.

Endvidere viser en sammenligning af Det forenede Kongeriges toldlovgivning, dvs. section 304 i Customs and Excise Act 1952, med de retsregler, der gælder i de enkelte rigsområder, at importøren af pornografiske artikler er underkastet strengere restriktioner end personer inden for Det forenede Kongerige på mindst to punkter:

- i) Efter toldlovgivningen bevirker den blotte besiddelse ved grænsen af artikler, der er omfattet af kriterium A, at disse kan konfiskeres eller tilintetgøres.
- ii) Med undtagelse af Øen Man er der ikke forbud mod salg som sådant af artikler, der er omfattet af kriterium A, bortset fra efter Scottish Burgh Police (Scotland) Act 1829, section 380, stk. 3, der fastsætter forholdsvis beskedne bøder i tilfælde af overtrædelse. Efter toldlovgivningen bedømmes indførsel med henblik på videre salg af artikler, der er omfattet af kriterium A, som en lovovertrædelse, der medfører streng straf.

Imidlertid mener Kommissionen, at under de i sagen foreliggende omstændigheder påvirkes de frie varebevægelser ikke af forskellen mellem toldlovgivningens straffe og straffene fastsat i den almindelige straffelovgivnings bestemmelser. Efter Kommissionens opfattelse er det afgørende spørgsmål, hvorvidt de i toldlovgivningen fastsatte indførselsbegrænsninger uden undtagelse må anses for at have hjemmel i artikel 36. Er svaret herpå bekræftende, kan de i toldlovgivningen fastsatte regler ikke siges at hindre handelen med de pågældende

varer, da allerede fællesskabsretten tillader, at handelen forbydes. Er svaret derimod benægtende, ville selv den mindste straf udgøre en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsbegrænsning i medfør af traktatens artikel 30, for så vidt angår de varer, der har ret til fri bevægelighed.

Andet spørgsmål

Kommissionen mener, at det her forholder sig, som skildret af generaladvokat J.-P. Warner i sag 30/77 anført ovenfor. Kommissionen når til den konklusion, at artikel 36 giver en medlemsstat ret til at forbyde import af varer fra en anden medlemsstat, når førstnævnte stat anser varerne for at være usømmelige eller utugtige, forudsat at de anvendte foranstaltninger er begrundet i hensynet til beskyttelsen af den offentlige sædelighed eller den offentlige orden, og at indførselsforbudet ikke udgør et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult hindring af handelen mellem medlemsstater i den i artikel 36 forudsatte betydning.

Tredje spørgsmål

Det er Kommissionens opfattelse, at ved fastlæggelsen af grundlaget for, at begrænse den offentlige orden og den offentlige sædelighed kan påberåbes i henhold til artikel 36, kan der findes vejledning i Domstolens dom i sag 30/77. Kommissionen anfører hertil, at hvis denne dom overføres på artikel 36, betyder det, at den nationale myndigheds henvisning til begrebet den offentlige orden er begrundet, såfremt en grundlæggende samfundsinteresse ville blive alvorligt krænket, hvis den ikke var omfattet af nationale beskyttelsesforanstaltninger. Ved bestemmelsen af, hvad der er grundlæggende samfundsinteresser, er det berettiget at anvende medlemsstaternes interne ret. Den om-

stændighed, at der er forskelle mellem lovene i statens enkelte rigsområder er kun én af de faktorer, der skal tages i betragtning ved bestemmelsen af, hvorvidt der foreligger en grundlæggende samfundsinteresse.

Fjerde spørgsmål

Kommissionen anfører, at et indførselsforbud, der er udstedt af hensyn til den offentlige sædelighed eller orden, og som ellers ville være lovligt ud fra disse formål, alligevel ikke omfattes af de i traktatens artikel 36 omhandlede undtagelser, hvis det udgør et middel til vilkårlig forskelsbehandling, eller hvis de samme formål kunne opnås ved foranstaltninger, der medfører mindre omfattende begrænsninger i handelen inden for Fællesskabet.

Femte spørgsmål

Kommissionen sammenligner her med sag 4/75 (anført ovenfor) og mener, at et forbud mod indførsel af de pågældende varer, men med et andet anvendelsesområde end den almindelige straffelovs forbud mod besiddelse og udbredelse af lignende varer, kan udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne og derved stride mod artikel 36. Når sådanne varer imidlertid forekommer i en anden sammenhæng, og den afvigende behandling, der bliver dem til del i denne situation, er nødvendig til effektiv beskyttelse af den offentlige sædelighed, eller af hensyn til en side af den offentlige orden, der er begrundet ifølge artikel 36, udgør den afvigende behandling ikke en vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen, som angivet i den nævnte artikel.

Sjette spørgsmål

Kommissionen mener, at de forbud mod den blotte besiddelse af de pågældende varer på indførselsstedet ikke kan begrundes med ønsket om at begrænse den administrative byrde, medmindre det ville være urimeligt at pålægge toldfunktionærerne at foretage den samme sondring mellem den blotte besiddelse og besiddelse med henblik på udbredelse, som politiet må foretage i henhold til straffelovgivningen. Ifølge Kommissionen bør det endvidere anføres, at den afvigende behandling, som bliver de pågældende varer til del ved indførsel, i modsætning til hvad der gælder, når varerne befinder sig indenlands, kan skyldes andet end ønsket om at begrænse den administrative byrde, nemlig den politik, som Det forenede Kongerige føler sig forpligtet til at føre. Det er muligt, at der i nærværende sag foreligger en situation, hvor den politik, der kræves af en medlemsstat, kan betyde en strengere kontrol ved grænsen til bekæmpelse af usømmelige og utugtige artikler, der ved indpas på territoriet kunne udgøre en fare for statens politik, medens den fare, der udgøres af usømmelige og utugtige artikler, der allerede befinder sig på territoriet, er mindre.

Sammenfattende mener Kommissionen, at forbudet mod indførsel af pornografiske artikler fra andre medlemsstater har et andet anvendelsesområde end straffelovgivningens forbud mod besiddelse og udbredelse af sådanne varer inden for medlemsstaten og vil udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne i strid med traktatens artikel 36, såfremt forbudet hovedsagelig begrundes med ønsket om at begrænse den administrative byrde eller de offentlige udgifter, medmindre den administrative byrde eller det offentliges udgifter klart ville overstige grænserne for, hvad der med rimelighed kan fordres af en administration, der fungerer på normal måde.

Syvende spørgsmål

Det er Kommissionens opfattelse, at de i ovennævnte konventioner indeholdte restriktioner i de frie varebevægelser, for så vidt angår handelen inden for Fællesskabet, næsten med sikkerhed kan siges at falde under de undtagelser fra artiklerne 30 og 34, som er hjemlet i artikel 36.

For så vidt angår Genève-konventionen, følger det af almindelige folkeretlige grundsætninger, at medlemsstaterne ved deres senere tiltræden af traktaten dermed ipso facto gav afkald på at udøve deres rettigheder i medfør af konventionen, for så vidt det er nødvendigt til opfyldelsen af deres nye forpligtelser. I forhold, der er omfattet af traktaten, har denne følgelig rang forud for overenskomster indgået af medlemsstater inden dens ikrafttræden. De begrænsninger i de frie varebevægelser, som følger af konventionen, kan i henhold til artikel 234 ikke opretholdes mellem medlemsstaterne, medmindre de har hjemmel i artikel 36.

Verdenspostkonventionen er derimod ikke omfattet af artikel 234, idet den blev fornyet i Lausanne den 5. juli 1974 (Det forenede Kongeriges deponering af notifikation om ratifikation skete den 23. 2. 1976), dvs. efter traktatens ikrafttræden. For så vidt angår Det forenede

Kongerige, fastsætter artikel 5 i tiltrædelsesakten, at traktatens artikel 234 for nye medlemsstaters vedkommende skal anvendes på konventioner eller overenskomster indgået inden tiltrædelsen. Hvis ovennævnte konventions bestemmelser med hensyn til den frie varebevægelse mellem medlemsstaterne findes at stride mod fællesskabsretten, er det derfor fællesskabsretten, der skal finde anvendelse.

Som svar på et spørgsmål fra Domstolen har regeringen for Det forenede Kongerige oplyst, at på det tidspunkt, den ratificerede Genève-konventionen, var det dens opfattelse, at den gældende lovgivning måtte anses for tilstrækkelig til at opfylde konventionens krav. Senere lovændringer har ikke ændret herpå.

Appellanterne, repræsenteret af Alan Campbell, Q.C., advokat Louis Schaffer og advokat Ernle Money, regeringen for Det forenede Kongerige, repræsenteret af Rt. Hon. Sir Michael Havers, Q.C., Attorney General, R. D. Munrow, Treasury Solicitor's Department, Richard du Cann, Q.C. og David Donaldson, og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af Trevor Townsend, som befuldmægtiget, bistået af advokat Alan Newman, har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 25. september 1979.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 25. oktober 1979.

Præmisser

- 1 Ved kendelse af 22. februar 1979, indgået til Domstolen den 1. marts 1979, har House of Lords i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt en række spørgsmål vedrørende fortolkningen af traktatens artikler 30, 36 og 234. Spørgsmålene er rejst i forbindelse med en straffesag mod appellanterne, der den 14. juli 1977 af Crown Court i Ipswich blev dømt for en række lovovertrædelser. Kun et af de forhold, for hvilke der var rejst tiltale mod appellanterne, er af betydning i denne sag, nemlig »med viden derom tager del i svigagtig overtrædelse af forbudet mod indførsel af usømmelige og utugtige artikler, jf. section 42, i Customs Consolidation Act 1876 og section 304 i Customs and Excise Act 1952«.
- 2 De varer, der gav anledning til pågældende tiltalepunkt i sagen mod appellanterne, indgik i en sending med flere kasser utugtige film og blade, der blev bragt til England i en lastvogn, som den 14. oktober 1975 ankom til Felixstowe med færgen fra Rotterdam.

Tiltalepunktet omfattede seks film og syv blade, der alle var af dansk oprindelse.

- 3 Appellanterne ankede dommene til Court of Appeal of England and Wales. Den 13. juli 1978 stadfæstede Court of Appeal de indankede domme. Den 9. november 1978 gav House of Lords appellanterne tilladelse til at indanke sagerne for denne instans. Efter at have hørt appellanterne traf House of Lords den 29. januar 1979 afgørelse om, at de spørgsmål, der indeholdes i forelæggelseskendelsen, i medfør af traktatens artikel 177 skulle forelægges for Domstolen.
- 4 Appellanterne har gjort gældende, at der i Det forenede Kongerige ikke findes nogen sammenhængende politik med hensyn til begrebet den offentlige sædelighed i forhold til usømmelige og utugtige artikler. De har herved henvist til forskelle i de regler, der gælder i de forskellige rigsområder inden for Det forenede Kongerige. Endvidere gør de gældende, at det totale indførselsforbud mod usømmelige og utugtige artikler bevirker, at der ved indførsel gælder strengere regler, end der gælder inden for rigets grænser, og at forbudet derfor udgør en vilkårlig forskelsbehandling i den i traktatens artikel 36 forudsatte betydning.

- 5 Ifølge den fælles erklæring om de for forholdet gældende retsregler, som er vedlagt forelæggelseskendelsen, er det en kendsgerning, at disse regler i de forskellige områder inden for Det forenede Kongerige, dvs. England og Wales, Skotland, Nordirland og Øen Man, er indbyrdes forskellige, og at de hver for sig hidrører fra forskellige kilder. Nogle regler stammer fra »common law«, andre fra lovtekster.
- 6 Ifølge samme erklæring følger og anvender de forskellige regelsæt i Det forenede Kongerige to indbyrdes forskellige og selvstændige kriterier. Det første, der i erklæringen betegnes »kriterium A«, gengives med ordene »usømmelig eller utugtig«, hvilke ord anvendes i toldlovgivningen og visse andre steder og tillige benyttes til at definere den efter engelsk »common law« strafbare handling, »krænkelser af den offentlige sædelighed«. Ordene — siges det i erklæringen — udtrykker et enkelt begreb, nemlig krænkelse af anerkendte normer for anstændighed, idet »usømmelig« tilhører skalaens nedre og »utugtig« skalaens øvre del.
- 7 Det andet kriterium, der i fælleserklæringen omtales som »kriterium B«, gengives med ordet »utugtig« alene, hvilket ord benyttes i Obscene Publications Act, 1959 og 1964, (der kun gælder i England og Wales) og ved beskrivelsen af visse strafbare handlinger efter »common law« i England og Wales, Skotland samt Nordirland. Ifølge erklæringen angiver ordet en mere begrænset kategori af materiale, nemlig sådant som er egnet til at »demoralisere og fordærve« de personer, der kommer i berøring med det.
- 8 I Obscene Publications Act af 1959 og 1964 kriminaliseres en række forhold vedrørende udgivelse af utugtige skrifter, idet dette dog ikke gælder for »utugtige skrifter«, der ellers er omfattet af loven, såfremt udgivelsen er berettiget ud fra videnskabelige, litterære, kunstneriske eller undervisningsmæssige formål eller andre formål af almen interesse.
- 9 Den blotte besiddelse, uden salgsformål, af artikler, der omfattes af kriterium A eller kriterium B, er ikke strafbart i noget område inden for Det forenede Kongerige.

- 10 De vigtigste bestemmelser vedrørende indførsel af pornografiske artikler er section 42 i Customs Consolidation Act 1876 og section 304 i Customs and Excise Act 1952. Disse love gælder i hele Det forenede Kongerige. Sagt i korthed bestemmer disse love, at usømmelige eller utugtige artikler skal konfiskeres og kan tilintetgøres efter ankomst til Det forenede Kongerige, og at enhver, der svingagtigt forsøger at bringe sådanne artikler ind i Det forenede Kongerige gør sig skyldig i et strafbart forhold. Schedule 7 i Customs and Excise Act 1952 indeholder regler om domstolsprøvelse af, hvorvidt artiklerne kan konfiskeres.

Vedrørende første spørgsmål

- 11 Det første spørgsmål går ud på, om en medlemsstats lov, der forbyder indførsel af pornografiske artikler til denne stat, udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ indførselsrestriktion i den i traktatens artikel 30 anvendte betydning.
- 12 Denne artikel bestemmer, at »kvantitative indførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning« er forbudt mellem medlemsstaterne. Det er indlysende, at bestemmelsen også omfatter importforbud, idet disse udgør den mest vidtrækkende form for restriktion. Det i artikel 30 benyttede udtryk skal derfor fortolkes således, at det har samme indhold som det i artikel 36 benyttede udtryk »forbud eller restriktioner vedrørende indførsel«.
- 13 Det første spørgsmål må derfor besvares med, at en lovbestemmelse af den her omhandlede art udgør en kvantitativ indførselsrestriktion i den i traktatens artikel 30 anvendte betydning.

Vedrørende andet og tredje spørgsmål

- 14 Andet og tredje spørgsmål lyder som følger:
2. Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende: Skal artikel 36, 1. pkt., fortolkes således, at en medlemsstat lovligt kan forbyde indførsel fra en anden medlemsstat af varer af usømmelig eller utugtig art, således som begreberne defineres i den pågældende medlemsstats retsorden?

3. I særdeleshed:

- i) Er medlemsstaten berettiget til at opretholde sådanne forbud for at forhindre, sikre sig mod eller begrænse sandsynligheden for overtrædelser af national ret i alle områder inden for statens toldområde?
- ii) Er medlemsstaten berettiget til at opretholde sådanne forbud, uanset forskelle i rigsområdernes retsregler, når hensyn tages til statens nationale sædvaner og særpræg, som udtrykt i de nationale love i rigsområderne i statens toldområde, herunder lovene med forbudet?

Disse spørgsmål bør behandles under ét.

- 15 Ifølge reglerne i traktatens artikel 36 er bestemmelserne vedrørende de frie varebevægelser inden for Fællesskabet ikke til hinder for sådanne indførselsforbud, som er begrundet i bl. a. »hensynet til den offentlige sædelighed«. Det tilkommer principielt hver medlemsstat at fastlægge kravene til den offentlige sædelighed inden for sit område i overensstemmelse med sine egne værdinormer og i den af staten valgte form. Under alle omstændigheder kan det ikke bestrides, at de i Det forenede Kongerige gældende lovbestemmelser vedrørende indførsel af artikler af usømmelig eller utugtig art er omfattet af medlemsstaternes beføjelser i henhold til artikel 36, 1. pkt.
- 16 Enhver medlemsstat er berettiget til at udstede indførselsforbud begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed for hele sit territorium, jf. traktatens artikel 227, uanset statens forfatningsmæssige struktur og fordelingen af lovgivningskompetencen vedrørende de her omhandlede spørgsmål. Den omstændighed, at der er visse forskelle mellem de retsregler, der gælder i de forskellige rigsområder inden for en medlemsstat, forhindrer ikke derfor staten i at anvende et fælles kriterium vedrørende de importforbud i handelen med andre medlemsstater, der er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed.
- 17 Det andet og tredje spørgsmål må følgelig besvares med, at første punktum i artikel 36 skal fortolkes således, at en medlemsstat principielt lovligt kan forbyde indførsel fra enhver anden medlemsstat af varer af usømmelig eller

utugtig art, således som begreberne er defineret i national ret, og således, at et sådant forbud lovligt kan anvendes på hele statens nationale territorium, selv om der på området er forskelle i de retsregler, der gælder i medlemsstatens forskellige rigsområder.

Vedrørende fjerde, femte og sjette spørgsmål

18 Fjerde, femte og sjette spørgsmål har følgende ordlyd:

4. Hvis et forbud mod indførsel af varer er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed eller den offentlige orden og indført med dette formål, kan forbudet da alligevel udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen i strid med artikel 36?
 5. Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende: Udgør den omstændighed, at forbudet mod indførsel af sådanne varer har et andet anvendelsesområde end de strafferetlige forbud mod besiddelse og udbredelse af sådanne varer inden for medlemsstaten eller nogen del heraf, nødvendigvis et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, i strid med de i artikel 36, 2. pkt., opstillede krav?
 6. Hvis forbudet mod indførsel rent administrativt kan håndhæves af de toldmyndigheder, som er ansvarlige for undersøgelse af varerne ved indførslen, i modsætning til et forbud mod besiddelse og udbredelse, har denne omstændighed da betydning for besvarelsen af spørgsmål 5?
- 19 Med disse spørgsmål tager House of Lords hensyn til appellanternes argumentation vedrørende visse forskelle mellem på den ene side importforbudet vedrørende de omhandlede varer, hvilket forbud er absolut, og på den anden side de i de forskellige rigsområder inden for Det forenede Kongerige gældende retsregler, der synes at være mindre strenge, idet den blotte besiddelse af utugtige artikler uden salgsformål i ingen af områderne i Det forenede Kongerige er strafbar, og idet der for handelen med sådanne artikler, selv om der gælder et generelt forbud herimod, dog findes undtagelser, bl.a. med hensyn til artikler, som har et videnskabeligt, litterært, kunstnerisk eller

undervisningsmæssigt formål. I relation til de nævnte forskelle er det spørgsmål blevet rejst, om importforbudet eventuelt skal henføres under artikel 36, 2. pkt.

- 20 Ifølge artikel 36, 2. pkt., må de i artiklens første pkt. nævnte importforbud »hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne«.
- 21 Ved besvarelsen af de forelagte spørgsmål må der tages hensyn til bestemmelsens formål, nemlig at hindre, at sådanne restriktioner vedrørende handelen, som er begrundet i de i artikel 36, 1. pkt., anførte hensyn, misbruges til andre formål og benyttes til forskelsbehandling af varer fra andre medlemsstater eller til en indirekte beskyttelse af nationale produkter. Dette er ikke tilfældet for Det forenede Kongeriges forbud mod indførsel af artikler af usømmelig eller utugtig art. Uanset forskellene i de herom gældende regler i de forskellige områder inden for Det forenede Kongerige og uanset visse begrænsede undtagelser fra reglerne, så har de, set under ét, til formål at forhindre, eller i det mindste at begrænse, fremstillingen og handelen med skrifter eller genstande af usømmelig eller utugtig art. Under disse omstændigheder kan man ud fra en samlet bedømmelse med rimelighed lægge til grund, at der ikke findes en lovlig handel med sådanne varer i Det forenede Kongerige. Den omstændighed, at indførselsforbudet i nogle henseender er strengere end visse af de regler, der gælder inden for Det forenede Kongerige, kan således hverken betragtes som en foranstaltning, der tilsigter en indirekte beskyttelse af visse nationale produkter, eller som en vilkårlig forskelsbehandling af disse særegne varer, alt efter om de er produceret indenlandsk eller i en anden medlemsstat.
- 22 Det fjerde spørgsmål må således besvares med, at hvis et forbud mod indførsel af varer er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed og er udstedt med henblik herpå, kan anvendelsen af dette forbud ikke, når der ikke eksisterer en lovlig handel i den pågældende medlemsstat med de omhandlede varer, udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen i strid med artikel 36.
- 23 Det er herefter ikke nødvendigt at besvare det femte og sjette spørgsmål.

Vedrørende det syvende spørgsmål

- 24 Ved det syvende spørgsmål spørges der uafhængigt af de foregående spørgsmål, om en medlemsstat lovligt kan forbyde indførslen af disse varer under henvisning til de forpligtelser, der følger af Genève-konventionen af 1923 om forholdsregler mod handel med utugtige skrifter og Verdenspostkonventionen (med de ændringer, der blev vedtaget i Lausanne i 1974, og som trådte i kraft den 1. 1. 1976), når henses til bestemmelserne i traktatens artikel 234.
- 25 Artikel 234 bestemmer, at de rettigheder og forpligtelser, der følger af konventioner, som før traktatens ikrafttræden er indgået mellem på den ene side en eller flere medlemsstater og på den anden side et eller flere tredjelande, ikke berøres af bestemmelserne i traktaten. I det omfang disse konventioner er uforenelige med traktaten, skal den pågældende medlemsstat imidlertid bringe alle egnede midler i anvendelse med henblik på at fjerne de konstaterede uoverensstemmelser.
- 26 Sammenholdes de af House of Lords omtalte konventionsbestemmelser med de i det foregående anførte betragtninger fremgår det, at Det forenede Kongeriges opfyldelse af de nævnte internationale konventioner som følge af den i artikel 36 hjemlede undtagelse for eventuelle importforbud, der er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed, ikke vil være i strid med bestemmelserne om de frie varebevægelser.
- 27 Det syvende spørgsmål må således besvares med, at i det omfang, en medlemsstat har gjort brug af det forbehold vedrørende beskyttelsen af den offentlige sædelighed, der er indeholdt i traktatens artikel 36, er bestemmelserne i artikel 234 ikke til hinder for, at denne stat opfylder de forpligtelser, der følger af Genève-konventionen af 1923 om forholdsregler mod offentliggørelse af og handel med utugtige skrifter og af Verdenspostkonventionen (fornyet i Lausanne i 1974, og trådt i kraft i denne affattelse den 1. 1. 1976).

Vedrørende sagens omkostninger

- 28 De udgifter, der er afholdt af regeringen for Det forenede Kongerige og af Kommissionen, som har indgivet indlæg til Domstolen, kan ikke godtgøres.
- 29 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt den af House of Lords ved kendelse af 22. februar 1979, for ret:

1. En medlemsstats lov, der forbyder enhver indførsel af pornografiske artikler til denne stat, udgør en kvantitativ indførselsrestriktion i den i traktatens artikel 30 anvendte betydning.
2. Det første punktum i artikel 36 skal fortolkes således, at en medlemsstat principielt lovligt kan forbyde indførsel fra enhver anden medlemsstat af varer af usømmelig eller utugtig art, således som begreberne er defineret i national ret, og således, at et sådant forbud lovligt kan anvendes på hele statens nationale territorium, selv om der på området er forskelle i de retsregler, der gælder i medlemsstatens forskellige rigsområder.
3. Hvis et forbud mod indførsel af varer er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed og er udstedt med henblik herpå, kan anvendelsen af dette forbud ikke, når der ikke eksisterer en lovlig handel i den pågældende medlemsstat med de omhandlede varer, udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen i strid med artikel 36.

4. I det omfang, en medlemsstat har gjort brug af det forbehold vedrørende beskyttelsen af den offentlige sædelighed, der er indeholdt i traktatens artikel 36, er bestemmelserne i artikel 234 ikke til hinder for, at denne stat opfylder de forpligtelser, der følger af Genèvekonventionen af 1923 om forholdsregler mod offentliggørelse af og handel med utugtige skrifter og af Verdenspostkonventionen (fornyset i Lausanne i 1974, og trådt i kraft i denne affattelse den 1. 1. 1976).

Kutscher

O'Keeffe

Touffait

Mertens de Wilmars

Pescatore

Mackenzie Stuart

Bosco

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 14. december 1979.

A. Van Houtte

H. Kutscher

Justitssekretær

Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
J.-P. WARNER
FREMSAT DEN 25. OKTOBER 1979 ¹

Høje Ret.

Denne sag udmærker sig ved at være den første anmodning om præjudiciel afgørelse, der forelægges Domstolen af House of Lords. Den udmærker sig tillige ved at være den første sag, i hvilken Domstolen skal tage stilling til rækkevidden af den i EØF-traktatens artikel 36 indeholdte undtagelse for sådanne forbud eller restriktioner vedrørende de frie varebevægelser mellem

medlemsstaterne, som er »begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed«.

Appellanterne i sagen for House of Lords er Maurice Donald Henn og John Frederick Ernest Darby. Efter det oplyste har de i England drevet en postordreforretning, hvis salgsartikler var pornografiske film og skrifter. Den 14. juli 1977 blev de ved Ipswich Crown Court dømt for en række overtrædelser af engelsk lov. Henn blev i alt idømt 18 måneders fængsel og pålagt at betale 20 UKL til

¹ — Oversat fra engelsk.